

TP MONITOR

Implementace Směrnice ATAD již klepe na dveře nadnárodních podniků

Je dnes již realitou, že Evropská unie pokračuje v boji s agresivním daňovým plánováním a navazuje na dlouhodobou práci OECD, na které se členské státy široce podílejí. Využívání dnes známých technik daňových optimalizací se tak stává opět o něco těžší. Česká republika je v této době povinna začlenit do svého právního řádu ustanovení Směrnice Rady EU 2016/1164, která stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem (**Anti-Tax Avoidance Directive, také nazývána zkratkou „ATAD“**) s tím, že některá ustanovení si může každý členský stát upravit dle svých potřeb. Ministerstvo financí navrhlo implementovat tuto materii v rámci Parlamentem ČR projednávaného „daňového balíčku 2019“.

Vzhledem k blížící se účinnosti projednávaných nových pravidel, se podívejme, o která pravidla se jedná, a jak se nadnárodních podniků v České republice dotknou:

- **Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů (interest limitation)**; jde o možnost poplatníka uplatnit v základu daně výpůjční výdaje pouze do výše 80 mil. Kč nebo 30 % daňové EBITDA (zisk před úroky, zdaněním a odpisy), přičemž neuznatelné výpůjční výdaje lze převést do dalších let. Výpůjční náklady ze zákona zahrnují veškeré úrokové náklady na všechny formy dluhu, a to bez ohledu na to, kdo je jeho poskytovatelem (zda osoba spojená anebo nespojená). Jde například o úroky kapitalizované do vstupní ceny majetku, úroky z leasingových splátek nebo kurzové rozdíly související s financováním, ale také o náklady z úrokových derivátů a další. Všechny zákonné instituty omezující daňovou uznatelnost úroků budou prakticky fungovat souběžně (pravidla nízké kapitalizace a další).

- **Zdanění při přemístění majetku bez změny vlastnictví (exit tax)**; zavádí se zdanění při přemístění (účetním přeřazení) majetku do stále provozovny podniku nebo jeho ústředí v zahraničí nebo změně daňového rezidentství podniku, pokud Česká republika v důsledku toho ztratí právo zdanit příjem z budoucího prodeje tohoto majetku. Zákon de facto stanoví fikci, že došlo k prodeji majetku „sobě samému“ s tím, že zdanitelným příjmem je „převodní cena“ majetku s možností uplatnění výdaje jako při jeho prodeji.

- **Zdanění ovládané zahraniční společnosti (CFC rules)**; jde o pravidla k zabránění obcházení daňové povinnosti podniků v ČR formou zakládání ovládaných dceřiných společností či stálých provozoven v jurisdikcích s nízkou úrovní zdanění a následným odkláněním části příjmů (zejména tzv. pasivních příjmů) do těchto entit tak, aby se poplatníci vyhnuli jejich zdanění v České republice. Na činnost ovládané zahraniční společnosti a nakládání s jejím majetkem, ze kterého plynou příjmy, se hledí jako na činnost uskutečněnou ovládající společností na území ČR s tím, že příjmy těchto společností se přičítají české ovládající společnosti.

- **Důsledky rozdílné právní kvalifikace (hybrid mismatches)**; nová pravidla zavádí řešení odlišné právní kvalifikace související s přeshraničními příjmy u tzv. přidružených osob. Prakticky se korespondujícím zvýšením základu daně zabraňuje tomu, aby např. určitá transakce byla v jednom státě osvobozena od daně, zatímco ve druhém byla uznatelným výdajem (např. jeden stát ji kvalifikuje jako dividendu, druhý jako platbu úroku).

V rámci této novely zákona o daních z příjmů se rovněž **navrhuje rozšířit dosavadní oznamovací povinnost** o sražené dani z příjmů plynoucích daňovým nerezidentům do zahraničí rovněž na oznamování těmto osobám plynoucích osvobozených příjmů a příjmů, které podle mezinárodní smlouvy nepodléhají zdanění v České republice. Tento krok určitě povede k nárůstu administrativní náročnosti podniků.

V rámci novely daňového řádu dochází v návaznosti na evropskou legislativu k **explicitnímu doplnění tzv. zákazu zneužití práva mezi základní zásady správy daní**. Tento institut je dnes v České republice dovozován judikaturou i správní praxí, a předpokládá se, že se jeho aplikace příliš nezmění.

Vzhledem k rozsáhlosti aktuální novely zákona o daních z příjmů (přičemž účinnost se předpokládá v I. pol. 2019) doporučujeme zejména nadnárodním podnikům a stálým provozovnám věnovat pozornost ověření jejího vlivu na správnost stanovení základu daně.

Leden 2019